

Bryssel den 12.4.2018
COM(2018) 173 final

2018/0082 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan

{SWD(2018) 91 final} - {SWD(2018) 92 final} - {SWD(2018) 93 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• **Motiv och syfte med förslaget**

Jordbrukare, förädlingsföretag, handlare, grossister, detaljhandlare och konsumenter är alla aktörer i livsmedelskedjan. Det är större risk för mindre aktörer i livsmedelskedjan att utsättas för otillbörliga handelsmetoder, eftersom de i allmänhet har en svagare förhandlingsposition än de stora aktörerna. Jordbruksproducenterna är särskilt utsatta för sådana handelsmetoder eftersom de ofta har en svagare position än de parter i senare led i livsmedelskedjan som köper deras produkter. Det beror på att de har begränsade möjligheter att få ut sina produkter till konsumenterna på annat sätt.

Det finns en utbredd enighet om att otillbörliga handelsmetoder förekommer inom hela livsmedelskedjan. Sedan 2009 har tre meddelanden från kommissionen handlat om livsmedelskedjan, bl.a. om otillbörliga handelsmetoder.

I juni 2016 uppmanade Europaparlamentet kommissionen i en resolution¹ att lägga fram ett förslag till unionslagstiftning om otillbörliga handelsmetoder. I december 2016 uppmanade rådet kommissionen att snabbt genomföra en konsekvensbedömning i syfte att föreslå unionslagstiftning eller icke-lagstiftande åtgärder för att motverka otillbörliga handelsmetoder². I september 2016 antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén en rapport där den uppmanade kommissionen och medlemsstaterna att snabbt vidta åtgärder mot otillbörliga handelsmetoder genom att införa ett harmoniserat EU-nätverk av tillsynsmyndigheter för att skapa lika konkurrensvillkor inom hela den inre marknaden³.

I sin rapport från 2016 fastställde kommissionen ett antal områden där det behövs förbättringar både när det gäller medlemsstaternas lagstiftning om otillbörliga handelsmetoder och frivilliga branschinitiativ. Kommissionen har åtagit sig att under sin mandatperiod göra en ny bedömning av behovet av EU-åtgärder mot otillbörliga handelsmetoder, mot bakgrund av utvecklingen på området. Förväntningarna på förbättringar infriades inte fullt ut, vilket diskuteras närmare i konsekvensanalysen (avsnitt 3.3).

Otillbörliga handelsmetoder kan pressa aktörernas vinster och marginaler, vilket kan leda till en felaktig resursanvändning och till och med hota livskraftiga företag. Exempelvis kan retroaktiva unilaterala minskningar av mängden färskvaror som beställts leda till inkomstbortfall för en aktör som kanske inte så lätt kan hitta alternativa avsättningsmöjligheter. Sena betalningar för färskvaror efter att de levererats och sålts av köparen utgör en extra kostnad för leverantören. Eventuella krav på leverantören att återta produkter som inte sålts kan utgöra en otillbörlig överföring av risken till leverantören som påverkar dennes planering och investeringar. Om leverantörer blir tvungna att delta i distributörers allmänna säljfrämjande åtgärder utan att kunna dra några fördelar av dem, kan deras marginal minska alltför mycket.

Inom jordbrukspolitiken, som numera är betydligt mer marknadsorienterad än tidigare, har en god styrning av livsmedelskedjan blivit viktigare för aktörerna, särskilt för jordbrukarna. Förslaget kommer att tillförsäkra dessa aktörer rättvisa konkurrensvillkor, vilket bidrar till övergripande effektivitet i kedjan. Ohederligt affärsbruk hos förhandlingsstarka aktörer som inte är förbjudet, eller en möjlighet att väcka klagan som inte har någon verkan, underminerar

¹ Europaparlamentets resolution av den 7 juni 2016 om otillbörliga affärsmetoder i livsmedelskedjan (2015/2065(INI)).

² [Rådets slutsatser](#) av den 12 december 2016, Förstärkt ställning för jordbrukare och en livsmedelskedja som fungerar bättre.

³ [COM\(216\) 32 final](#), 30.9.2016.

den ekonomiska bärkraften för aktörerna i kedjan. En sådan svag styrning kan också undergräva förtroendet för rättvisan i allmänhet och för livsmedelskedjans funktion.

Livsmedelskedjan består av en rad marknader med kopplingar mellan olika led. Den kännetecknas av betydande skillnader i den relativa förhandlingspositionen mellan små och medelstora företag och större företag. Koncentrationen i leden efter primärproduktionen är hög i alla medlemsstater. I vissa fall drabbar otillbörliga handelsmetoder svagare producenter, såsom jordbruksproducenter, även om de inte direkt exponeras för dem, om kostnader som hänger samman med otillbörliga handelsmetoder förs bakåt i livsmedelskedjan till den svagaste länken som oftast är jordbrukaren. Den negativa effekten av otillbörliga handelsmetoder i senare led, t.ex. mellan en detaljhandlare och ett förädlingsföretag, kan slå tillbaka i livsmedelskedjan och slutligen drabba jordbrukaren.

Att tjugo medlemsstater har särskilda bestämmelser om otillbörliga handelsmetoder tyder på att man är mycket oroad över dessa metoder på nationell nivå. Emellertid behandlas de otillbörliga handelsmetoderna på mycket olika sätt i medlemsstaterna. Vissa medlemsstater saknar helt ett särskilt skydd mot otillbörliga handelsmetoder, eller också är skyddet ineffektivt.

I allmän lagstiftning (avtalsrätt) kan vissa metoder vara förbjudna, och de som råkat ut för otillbörliga handelsmetoder kan få sitt fall prövat vid en civilrättslig domstol. Men allmän avtalsrätt, i den mån den täcker dessa metoder, kan vara svår att tillämpa i praktiken: den svagare parten i en affärstransaktion vill ofta inte väcka klagan, av rädsla för att äventyra en affärsförbindelse med en starkare part ("skrämselfaktorn").

Skillnaderna i hur medlemsstaterna reglerar otillbörliga handelsmetoder skapar dessutom olika konkurrensvillkor för aktörerna. Följden av det nuvarande lappverket är att aktörernas skyddsnivå beror på medlemsstaten. Olika bestämmelser kan leda till olika konkurrensvillkor.

Samordningen mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter är också mycket begränsad, eftersom en formell samordningsstruktur saknas på EU-nivå. En sådan samordning kunde förbättra tillsynen i medlemsstaterna.

Leverantörskedjeinitiativet (The Supply Chain Initiative, SCI)⁴ är ett privat branschinitiativ där man försöker att strama upp otillbörliga handelsmetoder. Liknande nationella initiativ finns i medlemsstaterna vid sidan av nationella obligatoriska åtgärder. Sedan leverantörskedjeinitiativet inleddes har det spelat en viktig roll i medlemsstaterna när det gäller att öka medvetenheten om otillbörliga handelsmetoder och främja ett rättvist affärsbruk. Initiativet har utvecklats, och nyligen utnämndes en oberoende ordförande. Det är ett forum för tidig och utomrättslig tvistlösning. Det är emellertid inte troligt att leverantörskedjeinitiativet utvecklas till en omfattande styrning som gör allmänna styrningsåtgärder, inklusive tillsyn, överflödiga. Deltagandet i leverantörskedjeinitiativet är frivilligt, och initiativet omfattar ännu inte alla aktörer i livsmedelskedjan. T.ex. är detaljhandlare medlemmar av leverantörskedjeinitiativet, medan deras inköpsallianser inte är det, och inte heller organisationer som företräder jordbruksproducenter. Företrädarna för jordbruksproducenterna anslöt sig inte till leverantörskedjeinitiativet, eftersom de ansåg att det inte kunde garantera tillräckligt hög sekretess för de klagande eller oberoende utredningar och påföljder⁵. Däremot deltar de organisationer som företräder jordbruksproducenterna i nationella leverantörskedjeinitiativ.

⁴ <http://www.supplychaininitiative.eu/> Leverantörskedjeinitiativet inleddes 2013, men dess principer för god praxis, ett slags uppförandekod, härstammar från 2011.

⁵ Europeiska kommissionen, [Rapport](#) från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om otillbörliga affärsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan, januari 2016, s. 8.

Vissa begränsningar av en frivillig kod kan också vara strukturella. Leverantörskedjeinitiativet kan inte införa påföljder, och dess beslut offentliggörs inte (ingen avskräckande effekt). Behandlingen av tvister mellan två parter garanterar inte klagomålets konfidentialitet, inte ens i ett tidigt skede av förfarandet. Dessutom finns det ingen möjlighet att göra utredningar på eget initiativ. Farhågorna vad gäller en effektiv tillsyn är en av orsakerna till att jordbruksproducenternas deltagande i leverantörskedjeinitiativet fortfarande är lågt. Dessutom kan ett frivilligt initiativ inte åtgärda fragmenteringen i bestämmelserna om otillbörliga handelsmetoder i medlemsstaterna.

Syftet med detta förslag till direktiv är därför att minska förekomsten av otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan genom att införa en gemensam miniminivå för skydd i hela EU som består av en kort förteckning över särskilda förbjudna otillbörliga handelsmetoder. Skyddet omfattar små och medelstora leverantörer i livsmedelskedjan när de säljer livsmedelsprodukter till köpare som inte är små eller medelstora. Detta mål syftar till att bidra till en skälig levnadsstandard för jordbruksbefolkningen, ett av målen för den gemensamma jordbrukspolitiken enligt artikel 39 i EUF-fördraget.

Bestämmelser om miniminivåerna för de nationella behöriga myndigheternas tillsyn bidrar till det föreslagna systemets avskräckande verkan. Slutligen kommer en samordningsmekanism mellan tillsynsmyndigheterna, underlättad av kommissionen, att göra det möjligt att utbyta uppgifter om antal och typ av överträdelseundersökningar som genomförts, och den kommer också att möjliggöra utbyte av bästa praxis, i syfte att göra tillsynen mer effektiv.

De föreslagna åtgärderna kompletterar medlemsstaternas åtgärder och leverantörskedjeinitiativets uppförandekod som antagits (minimal harmonisering).

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Det finns ännu inte några övergripande EU-regler om otillbörliga handelsmetoder mellan företag. Det särskilda målet för direktiv 2006/114/EG är rättvisa i marknadsaktiviteter mellan företag, och det innehåller därför bestämmelser om vilseledande metoder och krav på jämförande reklam. Däremot innehåller det inte bestämmelser om handelsmetoder mellan företag, som detta förslag gör.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Syftet med konkurrenslagstiftningen är inte det samma som för reglerna om otillbörliga handelsmetoder. Otillbörliga handelsmetoder är ensidiga åtgärder som för det mesta inte innebär en överträdelse av konkurrensreglerna, eftersom det krävs att man kan fastställa att ett företag har missbrukat sin dominerande ställning på en viss marknad för att man ska kunna tala om överträdelse. Bestämmelserna om otillbörliga handelsmetoder omfattar alla situationer med ojämlika förhandlingspositioner (i de flesta fall utan en dominerande ställning på marknaden) och förbjuder företagen att påtvinga eller försöka påtvinga sina handelspartner villkor som anses vara omotiverade, oproportionerliga eller hänsynslösa (utan att de nödvändigtvis påverkar marknaden i dess helhet). Bestämmelserna om otillbörliga handelsmetoder kommer därför att vara förenliga med och komplettera EU:s konkurrensregler.

Skillnader i reglering och bristande skydd av olika slag som liknar de otillbörliga handelsmetoderna har lett till EU-initiativ på konsumentskyddsområdet. Vissa medlemsstater har utvidgat dessa bestämmelser så att de även omfattar skydd mellan företag. Inriktningen för EU:s konsumentskyddsregler har vissa karakteristiska egenskaper gemensamt med medlemsstaternas befintliga regler för otillbörliga handelsmetoder i samband med transaktioner mellan företag, nämligen att de fokuserar på den svagare parten i en affärstransaktion.

I direktivet om sena betalningar (2011/7/EU) föreskrivs att vid handelstransaktioner mellan företag får den betalningsfrist som fastställs i avtalet inte överstiga 30 kalenderdagar, vilket kan förlängas till 60 kalenderdagar, om man inte uttryckligen kommit överens om något annat i avtalet och om det inte är grovt oskäligt för borgenären. Avsaknaden av en bindande betalningsfrist i transaktioner mellan företag utnyttjas ofta för att påtvinga borgenärerna mycket längre betalningsfrister än vad dessa är tillfreds med, eller som inte motiveras av affärsbruket eller av typen av avtal. Förslaget syftar därför till att införa en betalningsfrist på högst 30 dagar vid handelstransaktioner i samband med köp och försäljning av livsmedelsprodukter mellan företag. Fristen är bindande och får inte under några omständigheter överskridas. Förslaget utgör en *lex specialis* för betalningsfrister i avtal som omfattas av direktivet, men direktivet om sena betalningar är dock fortfarande tillämpligt vid alla sena betalningar och för övriga bestämmelser, särskilt de delar som gäller betalningar och räntor, ersättning, oskäliga avtalsvillkor och bruk, påskyndade förfaranden för betalningsförelägganden, betalningsplaner samt återtagandeförbehåll.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Ett viktigt mål för den gemensamma jordbrukspolitiken är en skälig levnadsstandard för jordbruksbefolkningen (artikel 39 i EUF-fördraget). Att EU i fördragen lägger vikt vid producenternas välfärd är unikt för jordbrukssektorn, vilket visar på den gemensamma jordbrukspolitiken betydelse för jordbruket i EU. I EUF-fördraget anges också fyra andra mål för den gemensamma jordbrukspolitiken, nämligen att höja produktiviteten inom jordbruket, stabilisera marknaderna, trygga försörjningen och säkerställa skäliga priser för konsumenterna.

Enligt artikel 39 i EUF-fördraget ska den gemensamma jordbrukspolitiken tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, samt höja produktiviteten inom jordbruket, stabilisera marknaderna, trygga försörjningen och säkerställa skäliga priser för konsumenterna. Enligt artikel 40 i EUF-fördraget ska den gemensamma marknadsorganisationen utesluta varje form av diskriminering mellan producenter. Enligt artikel 43 i EUF-fördraget ska den gemensamma organisationen tillförsäkra handeln inom unionen villkor som motsvarar dem som gäller på en nationell marknad.

Lapptäcket av regler om otillbörliga handelsmetoder i medlemsstaterna, eller avsaknaden av sådana regler, kan utgöra ett hinder för målet att säkerställa en skälig standard för jordbruksbefolkningen. De otillbörliga handelsmetoderna sätter jordbruksproducenternas lönsamhet på spel och leder till att deras inkomster pressas ned. Styrningen av dem hör därför till den gemensamma jordbrukspolitiken.

Avsaknaden av en gemensam ram för otillbörliga handelsmetoder står i kontrast till andra områden som styrs inom den gemensamma jordbrukspolitiken och som har direkt relevans för aktörerna, t.ex. konkurrensregler, regler om statligt stöd och handelsnormer. På dessa områden är det i den samlade marknadsordningen (förordning (EU) nr 1308/2013) som det fastställs gemensamma regler för de marknadsförhållanden aktörerna möter i EU, för att bidra till den ekonomiska och sociala sammanhållningen och för att säkerställa rättvisa villkor på den inre marknaden.

I enlighet med artikel 38.2 och 38.3 i EUF-fördraget omfattar den gemensamma jordbrukspolitiken i första hand jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga 1 till EUF-fördraget. Europeiska unionens domstol har dock uttryckligen bekräftat att livsmedel som inte förtecknas i bilaga 1 till EUF-fördraget (produkterna i bilaga 1 anses vara jordbruksprodukter

enligt fördraget) kan omfattas av rättsakter som antagits i enlighet med artikel 43 i EUF-fördraget, om detta bidrar till att ett eller flera av målen för den gemensamma jordbrukspolitik och jordbruksprodukter i princip omfattas⁶.

Ett tillvägagångssätt som skyddar jordbruksproducenterna och deras organisationer (kooperativ och andra producentorganisationer) måste också ta hänsyn till indirekta negativa konsekvenser som kan drabba dem om det förekommer otillbörliga handelsmetoder i senare led i livsmedelskedjan, t.ex. genom aktörer som inte är jordbrukare men vars svaga förhandlingsposition i kedjan gör att de är sårbara för otillbörliga handelsmetoder. Skydd för leverantörer i senare led mot otillbörliga handelsmetoder förhindrar att jordbrukarna drabbas av oavsiktliga konsekvenser när handeln förflyttas till konkurrenter som ägs av investerare, t.ex. i förädlingsledet, vilket inte skulle omfattas av skyddet (t.ex. mindre rättsliga risker för köpare att anklagas för otillbörliga handelsmetoder).

Mot bakgrund av detta kan artikel 43 i EUF-fördraget, som ger unionslagstiftaren rättsliga befogenheter att inrätta en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna i EU, i princip användas som rättslig grund för åtgärder mot otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan när det gäller handel med livsmedel som ursprungligen kommer från jordbruksproducenter.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Det finns inte några gemensamma EU-bestämmelser om införande av en miniminivå för EU:s skydd genom att man närmar eller harmoniserar medlemsstaternas olika åtgärder rörande otillbörliga handelsmetoder. Eftersom det inte finns några EU-åtgärder saknar medlemsstaterna samordningsmekanismer för att få till stånd en sådan tillnärmning, och de har inte heller några uppenbara incitament att själva anpassa sig efter varandra. Det finns ännu inte någon miniminivå för skydd mot otillbörliga handelsmetoder i medlemsstaterna, trots kommissionens rekommendationer i sina meddelanden.

Vissa medlemsstater saknar helt regler om skydd mot otillbörliga handelsmetoder. Andra har regler som inte omfattar viktiga aspekter av dessa metoder. Detta innebär ett bristfälligt skydd för utsatta aktörer, särskilt jordbruksproducenter. Trots att frivilliga uppförandekoder, inklusive leverantörskedjeinitiativet, i den mån de gäller i medlemsstaterna, har haft positiva effekter när det gäller de otillbörliga handelsmetoderna, är de inte tillräcklig verkningsfulla för att ersätta offentlig styrning på området.

Det finns därför ett behov av EU-åtgärder för att åtgärda problemet med otillräcklig skydd mot otillbörliga handelsmetoder genom att införa en gemensam miniminivå inom EU. Efter flera år av diskussioner, analyser och rekommendationer, som endast i begränsad utsträckning har förbättrat situationen, är EU-lagstiftning ett sätt att säkerställa en miniminivå för skydd inom EU, även när det gäller samordning och tillsyn.

EU-reglerna är verksamma eftersom de innebär en gemensam miniminivå för medlemsstaterna och skulle medföra att ett skydd mot otillbörliga handelsmetoder införs i de medlemsstater där det för närvarande saknas. Det tillvägagångssätt som valts står i proportion till de problem som förekommer och även jämfört med de åtgärder som redan införts i vissa medlemsstater. Det innebär inte att det införs en omfattande EU-ram för otillbörliga handelsmetoder i medlemsstaterna. Det rör sig snarare om en minimal harmonisering där man tar itu med ett litet antal uppenbart otillbörliga handelsmetoder, men ger medlemsstaterna möjlighet att behålla eller införa striktare regler. Striktare nationella regler och frivilliga uppförandekoder, som leverantörskedjeinitiativet, ersätts inte utan kompletteras. En miniminivå inom EU förväntas därför leda till synergieffekter snarare än till en utjämning. För det andra införs genom det föreslagna direktivet verkningsfulla

⁶ Domstolens dom av den 2 juli 2009, [C-343/07](#), punkterna 50–51.

genomförandebefogenheter, som har visat sig vara effektiva för att minska den så kallade skrämselfaktorn och samtidigt öka den avskräckande effekten och förbättra möjligheterna till prövning i medlemsstaterna. Även här rör det sig om en minimal harmonisering, och den genomförs av tillsynsmyndigheter i medlemsstaterna i stället för av en central tillsynsmyndighet. För det tredje innebär förslaget att man inför ett nätverk för samordning av tillsynsmyndigheterna som kommer att underlättas av kommissionen. Det kommer att göra det möjligt att utbyta bästa praxis i tillsynsfrågor och det kommer att fungera som en plattform för att diskutera och förbättra tillämpningen av bestämmelser om otillbörliga handelsmetoder. Erfarenheter från tillsynen av otillbörliga handelsmetoder i Förenade kungariket, av Grocery Code Adjudicator, visar att system som ger ett effektivt skydd kan minska förekomsten av otillbörliga handelsmetoder och förbättra möjligheten till effektiva rättsliga åtgärder mot dem.

Åtgärder på EU-nivå, som kompletterar medlemsstaternas system och leverantörskedjeinitiativet, består av gemensamma regler för otillbörliga handelsmetoder, som skulle bidra till att förbättra styrningen av livsmedelskedjan och bidra till målet om att säkerställa en skälig levnadsstandard för jordbruksbefolkningen (artikel 39 i EUF-fördraget). Det tillvägagångssätt som valts är en partiell (minimal) harmonisering och beaktar de positiva effekterna av marknadsdrivna arrangemang som avtalats mellan parterna. Eftersom otillbörliga handelsmetoder förekommer i hela livsmedelskedjan och har återverkningar som sannolikt kommer att drabba jordbruksproducenterna är det rimligt att hantera dem på ett övergripande sätt i kedjans alla led.

- **Proportionalitetsprincipen**

De åtgärdspaket som diskuteras i konsekvensbedömningen skiljer sig åt i ambitionsnivå. De borde alla i princip kunna bidra effektivt till att man når de uppsatta målen, nämligen att minska förekomsten av otillbörliga handelsmetoder och införa ett bättre skydd. Det finns dock en gräns för hur mycket man kan åstadkomma med rekommendationer från EU. Kommissionens rekommendationer till medlemsstaterna från 2014 och 2016 samt leverantörskedjeinitiativet har inte fått full verkan, delvis eftersom vissa resultat är beroende av ett gemensamt obligatoriskt system. Det tillvägagångssätt som valts i detta direktiv är därför effektivare för att uppnå målet med ett gemensam miniminivå för skyddet i medlemsstaterna, och kan, som det har visat sig i några medlemsstater, bidra till att lösa vissa av problemen med otillbörliga handelsmetoder, t.ex. bristande tillsyn. På samma sätt verkar det som om åtgärder som kräver mindre insatser inte lika effektivt kan bidra till att målen uppnås.

Tillvägagångssättet som valts är försiktig på flera sätt och står därför i proportion till det eftersträvade målet. Vad som föreslås är en partiell harmonisering och inte en fullständig harmonisering. Medlemsstaterna kommer även i fortsättningen att kunna ha regler om otillbörliga handelsmetoder som är strängare än den miniminivå för skyddet som skulle införas genom direktivet (i enlighet med tillämpliga EU-lagstiftning). Dessutom bygger det föreslagna tillvägagångssättet på en decentraliserad tillämpning i medlemsstaterna. Direktivet kompletterar befintliga regler, inklusive dem som har fastställts genom frivilliga initiativ som leverantörskedjeinitiativet. Avsikten med direktivet är därför inte att definiera alla handelsmetoder som kan vara otillbörliga, utan att upprätta en kort förteckning över förbjudna otillbörliga metoder. Skyddet begränsas till små och medelstora företag som är leverantörer i livsmedelskedjan, och berör alltså inte de kommersiella förbindelserna för de stora aktörerna, som är mindre utsatta för otillbörliga handelsmetoder eller som kan förväntas stå emot otillbörliga påtryckningar att utsättas för otillbörliga handelsmetoder, och som därför inte på samma sätt som de små och medelstora aktörerna drabbas av den skrämselfaktor som diskuteras i konsekvensanalysrapporten.

I avsnitt 3.2 och 3.3 i konsekvensanalysen behandlas proportionalitetsprincipen. De egenskaper hos det rekommenderade alternativet som gör förslaget proportionellt i ovanstående betydelse diskuteras i avsnitten 5 och 6 och även i avsnitt 8 där det rekommenderade alternativet presenteras.

- **Val av instrument**

Det instrument som valts är direktiv, eftersom icke-bindande lagstiftning riskerar att inte vara tillräckligt effektivt för att skapa rättvisa villkor på den miniminivå som fastställts. Genom att välja ett direktiv som instrument för åtgärderna tar man också hänsyn till subsidiaritetsprincipen: medlemsstaterna får möjlighet att införliva miniminivån för skyddet i sina nationella rättsordningar på ett sätt som är förenligt med deras lagar och förordningar.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Eftersom det ännu inte finns någon EU-lagstiftning om otillbörliga handelsmetoder är det i detta skede inte möjligt att lägga fram en evidensbaserad utvärdering av EU:s åtgärder. Vissa medlemsstater har dock genomfört förhands- eller efterhandsutvärderingar av effektiviteten och ändamålsenligheten hos sin politik på området.

- **Samråd med berörda parter**

Samrådsprocessen omfattade samråd om den inledande konsekvensbedömningen, ett öppet offentligt samråd, riktade samråd med aktörer i livsmedelskedjan (både företag i livsmedelskedjan och konsumentorganisationer), ett samråd med medlemsstaterna, en akademisk workshop om otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan (anordnad av gemensamma forskningscentrumet), särskilda möten med aktörer i livsmedelskedjan och utbyten med grupper som deltar i dialogen med det civila samhället på området den gemensamma jordbrukspolitiken. Samrådsprocessen syftade i första hand till att samla in underlag för konsekvensbedömningsrapporten.

Berörda parter uppmanades att kommentera och lämna synpunkter på problemformulering, politiska mål, behovet av åtgärder på EU-nivå och politiska alternativ, det sannolika utfallet av de politiska alternativen samt på genomförandefrågor, inklusive övervakning och verkställighet.

De berörda parterna uppgav i stor utsträckning att det ofta förekommer skadliga otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan och att de anser att rättsliga åtgärder bör vidtas på EU-nivå (med undantag av detaljhandeln), inklusive en miniminivå för verkställigheten. (Stora) detaljhandlare håller inte med om att otillbörliga handelsmetoder är vanligt förekommande och motsätter sig EU-åtgärder. Konsumentorganisationerna deltog i samrådsprocessen i begränsad utsträckning, men de uttryckte ett intresse av att delta under lagstiftningsförfarandet.

90 % av deltagarna i det öppna, offentliga samrådet höll helt eller delvis med om att det fanns rutiner inom livsmedelskedjan som kunde betraktas som otillbörliga handelsmetoder. Resultaten var i stort sett lika för alla berörda parter (producenter, bearbetningsföretag, återförsäljare, forskare, osv.), med undantag för detaljhandeln (12 % höll med, helt eller delvis, om att det förekom otillbörliga handelsmetoder inom livsmedelskedjan). De skadligaste metoderna som utpekades under samrådet sammanföll i stort med dem som leverantörskedjeinitiativet hade identifierat i sina principer för god praxis. Sammantaget ansåg

87 % av svarspersonerna att åtgärderna borde vidtas av EU (tillsammans med medlemsstaterna, 58 %, eller bara EU, 29 %). På frågor om verksam tillsyn angav uppgiftslämnarna att följande var de viktigaste inslagen: öppenhet för utredningar och resultat (94 %), möjlighet att döma ut böter när reglerna överträds (93 %), möjlighet att lämna in kollektiva klagomål (92 %), rätt att ta emot och behandla konfidentiella klagomål (89 %), val av behörig myndighet (89 %) och behörighet att göra utredningar på eget initiativ (73 %).

De berörda parternas synpunkter integrerades i analysen för konsekvensbedömningen genom hela texten och beaktades i förslaget till direktiv. De flesta berörda parter efterfrågade omfattande reglering av ett flertal typer otillbörliga handelsmetoder i leveranskedjan för livsmedel, men kommissionens förslag är ett snävare grepp som endast gäller ett fåtal typer av särskilt skadliga otillbörliga handelsmetoder. Kommissionen instämmer generellt med de flesta av de berörda parterna om att det är viktigt med kraftfull tillsyn från medlemsstaternas myndigheter och samordning av tillsynen på EU-nivå.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Analysen för konsekvensbedömningen bygger på de samråd med berörda parter som beskrivits ovan och på ett brett spektrum av vetenskaplig, rättslig och praktisk kunskap. För att fastställa utgångsläget samlades uppgifter in från medlemsstaterna och behandlades och analyserades av externa juridiska experter. Ytterligare information om de möjliga effekterna av alternativen hämtades också från medlemsstaterna, liksom allmänt tillgänglig information. Mer allmänt omfattar underlaget för konsekvensbedömningen data och information som samlats in genom ovannämnda samråd, från en akademisk workshop och en teknisk rapport, genom oberoende litteraturstudier samt genom utbyten med medlemsstater och tredjeländer som har erfarenhet av att reglera otillbörliga handelsmetoder. Exempelvis kommer Förenade kungarikets konkurrenskommission i sin rapport från 2008 om livsmedelsförsörjningen i Förenade kungariket (*The supply of groceries in the UK market investigation*) fram till att vissa otillbörliga handelsmetoder kan påverka konkurrensen och konsumenternas välbefinnande negativt. I en studie för GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag från 2016 diskuterade Areté gränserna för vad man kan åstadkomma med leverantörskedjeinitiativet mot otillbörliga handelsmetoder. Och i en rapport om otillbörliga handelsmetoder från 2013 bekräftade SEO att rädslan för repressalier har betydelse i fall av otillbörliga handelsmetoder.

Dessutom togs intern sakkunskap både från forskare vid gemensamma forskningscentrumet, särskilt enheten för jordbruksekonomi, och från de ekonomiska och juridiska experterna i GD Jordbruk och landsbygdsutveckling till vara vid arbetet med konsekvensbedömningen.

Akademisk workshop om otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan

Tillsammans med GD Jordbruk och landsbygdsutveckling anordnade gemensamma forskningscentrumet en workshop om *Unfair trading practices in the food supply chain* i juli 2017. Fler än ett dussin deltagare i workshoppen kom från universitet i EU och i USA.

På grundval av resultaten av workshoppen och med stöd från sakkunniga föreläsare vid workshoppen tog gemensamma forskningscentrumet fram en teknisk rapport som visar att otillbörliga handelsmetoder förekommer i livsmedelskedjan och som hänvisar till det omfattande reglerings- och analysarbetet på området.

Studie av nationella regler om otillbörliga handelsmetoder i medlemsstaterna

Via en enkät bad kommissionen medlemsstaterna om information om deras erfarenheter av att reglera otillbörliga handelsmetoder och om andra uppgifter eller information de kunde dela med sig av på området. Medlemsstaterna ombads särskilt att i) uppdatera information som samlades in 2015 om nationell lagstiftning om otillbörliga handelsmetoder samt tillämpning

och tillsyn, ii) dela information om eventuellt genomförda konsekvensbedömningar inför planerade nationella beslut om otillbörliga handelsmetoder samt iii) lämna uppgifter och information om administrativa kostnader för offentliga förvaltningar till följd av nationella regelverk om otillbörliga handelsmetoder.

Medlemsstaternas svar ingick i länderöversikten *Specific regulations on unfair trading practices in Member States in the business-to-business retail supply chain* (Cafaggi, F. och P. Iamiceli, bilaga F till konsekvensbedömningen). Dessutom använde GD Jordbruk och landsbygdsutveckling medlemsstaternas uppskattningar av de administrativa kostnaderna för att införa och tillämpa nationella regler om otillbörliga handelsmetoder vid arbetet med konsekvensbedömningen och de olika alternativen.

Analys av konsekvenserna av att införa reglering av otillbörliga handelsmetoder

Chefsekonomen i GD Konkurrens gjorde en analys av de möjliga konsekvenserna av reglering av handelsmetoder i livsmedelskedjan, inbegripet en kartläggning av eventuella fördelar och nackdelar (för användare och konsumenter) med att reglera olika typer av metoder.

• **Konsekvensbedömning**

GD Jordbruk och landsbygdsutveckling lade fram konsekvensbedömningen inför nämnden för lagstiftningskontroll den 21 februari 2018. Nämnden avgav ett negativt yttrande den 23 februari 2018. Den begärde att arbetet skulle fortsätta och att en ny konsekvensbedömning skulle lämnas in. Nämnden identifierade flera brister som behövde åtgärdas innan en ny version kunde lämnas in. En ny version av konsekvensbedömningen lämnades in till nämnden för lagstiftningskontroll den 5 mars 2018 och nämnden avgav sitt andra yttranden, som var positivt med reservation, den 12 mars 2018. En översikt över nämndens rekommendationer och de ändringar som gjorts finns i bilaga 1 till konsekvensbedömningen.

De olika alternativen presenteras och diskuteras i avsnitt 5 i konsekvensbedömningen. Alternativen bedöms sedan och kombineras till flera möjliga åtgärdspaket (avsnitt 6.4). Det föredragna paketet presenteras i avsnitt 8. Den metod som använts och bedömningen av paketets effektivitet och ändamålsenlighet och de ingående delarna beskrivs i bilaga E.

Vad gäller de olika alternativen är följande aspekter viktiga. En detaljerad harmonisering av bestämmelserna om otillbörliga handelsmetoder i EU:s livsmedelskedja verkar inte motiverat med hänsyn till tillgängliga uppgifter. En partiell harmonisering med omfattande regler om otillbörliga handelsmetoder kan täcka medlemsstaternas strängare regler och samtidigt införa en gemensam miniminivå för skyddet i EU, vilket stödjer målet att minska förekomsten av otillbörliga handelsmetoder.

En allmän klausul som förbjuder otillbörliga handelsmetoder skulle innebära en gemensam standard för skydd i medlemsstaterna. Samtidigt som den skulle tolkas olika av medlemsstaternas myndigheter skulle den medföra förväntningar på en enhetlig tillämpning. En allmän klausul skulle alltså i praktiken medföra en grad av harmonisering som skulle kunna leda till spänningar mellan medlemsstaternas befintliga system, som ofta själva bygger på allmänna nationella förbud. Förbud mot specifika otillbörliga handelsmetoder, som var det alternativ som valdes i detta förslag till direktiv, leder inte till en bred harmonisering i praktiken. Konkret formulerade förbud mot vissa specifika otillbörliga handelsmetoder kommer också att minska den rättsosäkerhet i fråga om affärstransaktioner som skulle uppstå vid ett mer omfattande förbud. Reglerna är specifika, så att de ska vara förutsägbara för aktörerna och praktiskt användbara för de myndigheter som ska tillämpa dem.

Man måste skilja mellan metoder som klart och otvetydigt föreskrivs i leveransavtal mellan parterna innan transaktionen har inletts och sådana som tillämpas efter att transaktionen har

inletts och som inte på ett klart och otvetydigt sätt har överenskommit i förväg. Den första kategorin kommer troligen att leda till effektivitetsvinster för parterna, medan den andra troligen inte kommer att göra det. Vissa av de otillbörliga handelsmetoderna i förslaget får därför ingå i avtal mellan parter, såvida det inte är orimligt att anta att de kan ge effektivitetsvinster, t.ex. om de ger vaga och ospecificerade befogenheter till den starkare parten att ensidigt besluta om sådana metoder vid en tidpunkt då transaktionen redan har startat (oförutsägbarhet) eller därför att vissa metoder är oskäliga i sig.

De föreslagna reglerna om otillbörliga handelsmetoder inriktas på produkter förtecknade i bilaga I till EUF-fördraget, och de kan vara både insatsprodukter för livsmedelsindustrin och bearbetade jordbruksprodukter som säljs längs livsmedelskedjan, dvs. alla livsmedelsprodukter omfattas. Försäljning av sådana produkter i livsmedelskedjan måste följa EU:s regler om otillbörliga handelsmetoder. Ett så heltäckande tillämpningsområde är förenligt med leverantörskedjeinitiativets angreppssätt och med medlemsstaternas regler mot otillbörliga handelsmetoder. Att endast täcka in de jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I kunde ha skapat snedvridningar i leveranskedjan och i slutändan påverkat handeln med jordbruksprodukter och jordbruksproducenterna negativt.

Ett riktat skydd för små och medelstora aktörer i livsmedelskedjan är motiverat, eftersom de ofta saknar tillräcklig förhandlingsstyrka för att kunna försvara sig mot otillbörliga handelsmetoder. Det finns vidare en risk för att åtgärderna får oavsiktliga negativa effekter på avtalsförhållandena mellan större aktörer. Även om konsekvensbedömningen således beskriver åtgärderna såsom motiverade av absolut rättvisa är det mer proportionerligt med ett riktat skydd i detta skede. Reglerna kommer därmed att gälla de större köparna i livsmedelskedjan, de som eventuellt kan använda sin förhandlingsstyrka mot mindre aktörer på ett sätt som gör det möjligt att tillgripa otillbörliga handelsmetoder.

Vissa befogenheter utövade av myndigheter med behörighet att vaka över regler om otillbörliga handelsmetoder – och det faktum att sådana myndigheter finns – har visat sig skapa viktig insikt hos aktörerna om att verksam tillsyn finns och klarar att angripa orsakerna till att offren för otillbörliga handelsmetoder inte klagar (skrämselfaktorn). Medlemsstaterna måste därför utse en behörig tillsynsmyndighet som ska ha vissa grundläggande befogenheter i enlighet med bästa praxis i medlemsstater med befintliga system.

EU-reglerna bör kompletteras med en mekanism för samordning mellan de behöriga tillsynsmyndigheterna för att säkerställa samordnad tillämpning och underlätta utbyte av bästa praxis. Det är viktigt att samordningen också tjänar till att samla in uppgifter från medlemsstaterna som underlag för en framtida översyn av åtgärderna. Kommissionen kan underlätta nätverkandet genom att ordna årliga möten kring årsrapporter om tillämpningen från medlemsstaternas behöriga myndigheter.

När det gäller effekterna av regelverket om otillbörliga handelsmetoder är det svårt att exakt kvantifiera de fördelar som tillfaller aktörerna. Var och en av de utpekade otillbörliga handelsmetoderna har en tydligt negativ inverkan på offrens situation genom att förskjuta risker och osäkerhet till dem, dvs. genom att skapa kostnader som på konkurrensutsatta marknader inte borde tillhöra dem. Svartpersonerna i de många undersökningar som nämndes i konsekvensbedömningen ger så gott som samstämmigt uttryck för oro inför otillbörliga handelsmetoder och den skada de står för, och för förväntningar på positiva effekter av EU-regler mot otillbörliga handelsmetoder och verksam kontroll av att de efterlevs. Från Förenade kungariket rapporterar till exempel *Grocery Code Adjudicator* att regelverket har visat sig verksamt när det gäller att minska förekomsten av otillbörliga handelsmetoder.

Uppskattningar av den skada som otillbörliga handelsmetoder kan orsaka finns i avsnitten 2.5 och 6.2.1 i konsekvensbedömningen. Enligt en undersökning från 2013 av jordbruksproducenter och jordbrukskooperativ som bygger på en bred definition av otillbörliga handelsmetoder uppgick de uppskattade skadorna till mer än 10 miljarder euro per år. Livsmedelsproducenter som deltog i en undersökning från 2011 baserad på en bred definition av otillbörliga handelsmetoder uppgav att deras kostnader uppgick till 0,5 % av omsättningen, vilket motsvarar 4,4 miljarder euro om siffran extrapoleras till att gälla den totala omsättningen för livsmedelsindustrin samma år.

De förväntade fördelarna med att minska förekomsten av otillbörliga handelsmetoder skulle kunna betraktas som kostnader för de större aktörer som har använt dem och inte längre kommer att kunna göra det på grund av regelverket. Men tar man samhälleliga överväganden om rättvisa med i beräkningen, så är sådana fördelar, vilka är en följd av att leverantörer utsätts för otillbörliga handelsmetoder, inte rättvisa till att börja med. Därav följer att fördelarna med att förbjuda otillbörliga handelsmetoder uppväger detta särskilda slags ”skada”.

De största kostnaderna för aktörer som underkastas regelverket mot otillbörliga handelsmetoder kommer att bli efterlevnadskostnader. Här bör påpekas att efterlevnadskostnader i allmänhet är kostnader för utbildning och för att följa reglerna. De föreslagna reglerna mot otillbörliga handelsmetoder innebär inte några krav på att göra något, de förbjuder bara visst agerande som anses oskäligt. Dessutom har åtminstone aktörer som skrivit på leverantörskedjeinitiativet redan tagit på sig efterlevnadskostnaderna för initiativets frivilliga regler. En stor detaljhandlare har till exempel lagt ut 200 000 euro på en kurs för att utbilda personalen om leverantörskedjeinitiativets uppförandekod.

En partiell harmonisering av reglerna om otillbörliga handelsmetoder på EU-nivå förväntas ha begränsade effekter på konsumenterna. I det öppna, offentliga samrådet ansåg de flesta aktörer inte att otillbörliga handelsmetoder (t.ex. genom leverantörskedjeinitiativet) skulle leda till fördelar för konsumenterna, t.ex. att lägre konsumentpriser blir ett resultat av att marginalerna pressas hos leverantörerna i tidigare led med hjälp av otillbörliga handelsmetoder. Det hävdas ibland att konsumentpriserna påverkas negativt av förbud mot att sälja billigare än produktionskostnaden, men detta omfattas inte av konsekvensbedömningen. De konsumentorganisationer som har deltagit i samrådet är positiva till offentlig reglering av otillbörliga handelsmetoder, eftersom de tror att otillbörliga handelsmetoder har långsiktigt negativa konsekvenser för konsumentpriserna.

Det blir medlemsstaternas sak att införliva reglerna mot otillbörliga handelsmetoder i nationell lagstiftning. Valet av direktiv ger medlemsstaterna visst utrymme att avgöra hur reglerna ska genomföras. Medlemsstaterna bör inte hindras från att anta och på sitt territorium tillämpa en strängare nationell lagstiftning för att skydda små och medelstora köpare, liksom leverantörer som särskilt nämns i direktivet. Otillbörliga handelsmetoder har varit föremål för ett antal olika lagstiftningsåtgärder i medlemsstaterna under årens lopp. Därför har de flesta medlemsstater redan tillsynsformer för otillbörliga handelsmetoder. Effekten av EU-reglerna på medlemsstaternas lagstiftning kommer att bero på vad den nu gällande nationella lagstiftningen har för tillämpningsområde. Om det inte finns något regelverk alls blir medlemsstaten tvungen att genomföra de nya åtgärderna och utse en tillsynsmyndighet. Men som vissa medlemsstater redan har visat kan en befintlig myndighet (t.ex. en nationell konkurrensmyndighet) ges ett breddat uppdrag. Kostnaderna kan alltså i viss utsträckning absorberas av befintliga instanser i medlemsstaterna, och därför bör de bli begränsade. Som exempel kan nämnas att de löpande kostnaderna för Förenade kungarikets *Groceries Code Adjudicator* uppgick till 1 786 000 pund för räkenskapsåret 2015/2016 och till 622 000 pund

för året 2016/2017. Det mesta av skillnaden beror på en stor utredning av en detaljhandlare under 2015/2016.

Slutligen förväntas regler om otillbörliga handelsmetoder inte få någon nämnvärd direkt inverkan på miljön, även om aktörer som inte längre utsätts för otillbörliga handelsmetoder får större ekonomiska marginaler att satsa på miljömässigt hållbar och klimatvänlig tillverkning och på att förebygga livsmedelssvinn, eller de kanske känner sig mindre pressade att kompensera för förlorade inkomster genom att slarva med reglerna om miljön och livsmedelssäkerhet.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Förslaget förväntas gynna de små och medelstora företagen. Det är möjligt att företagen kan drabbas av kostnader för efterlevnaden, men den frågan togs inte upp i samrådet. Dessutom finns det redan frivilliga regler, t.ex. leverantörskedjeinitiativet, som gäller för företagen oberoende av deras storlek.

- **Grundläggande rättigheter**

Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering EU verkar för en hög nivå när det gäller skyddet av grundläggande rättigheter. Ett rättvist och effektivt system för skydd mot otillbörliga handelsmetoder kommer att förbättra de berörda parternas möjligheter att driva sin verksamhet (se artikel 16 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*). Unionslagstiftningen måste respektera de rättigheter som fastställs i stadgan (artiklarna 51 och 52 i stadgan). Genomförandebefogenheterna måste därför utformas på ett sätt så att de är förenliga med rätten till försvar (artikel 48 i stadgan), t.ex. genom att tillhandahålla ett effektivt rättsmedel mot en tillsynsmyndighets beslut om påföljder. Särskilt när det gäller en konfidentiell behandling av klagomålen måste man hitta en balans i förhållande till rätten till försvar.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget skulle ha en begränsad inverkan på EU:s budget. Det skulle innebära ett årligt samordningsmöte i Bryssel mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter, och inrättande och underhåll av en webbplats för utbyte av information med kommissionen.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Det finns ingen relevant statistik på EU-nivå i Eurostats databas som skulle kunna fungera som primär uppgiftskälla för övervakningen och utvärderingen av direktivet. Statistiken om producent- och konsumentpriserna och priser i mellanliggande led samlas in antingen genom Eurostat eller direkt genom den gemensamma organisationen av marknaden, och kommer att användas av kommissionen som underlag för ekonometriskt arbete till stöd för övervakning och utvärdering av direktivet.

Övervakningen och utvärderingen kommer därför att bygga på uppgifter som samlas in inom ramen för det här direktivet, huvudsakligen genom årsrapporter från de nationella behöriga myndigheterna. I rapporterna kommer de att redogöra i detalj för sin verksamhet när det gäller tillämpningen och genomförandet av bestämmelserna enligt detta direktiv, t.ex. antalet klagomål de tagit emot (sekretessbelagda eller ej), antalet utredningar som inletts (på eget initiativ eller på begäran) och antalet fall där man kan konstatera att en överträdelse skett. Årsrapporterna kommer också att omfatta konkreta metoder och erfarenheter, för att

underlätta spridningen av bästa praxis. Detta kommer att kompletteras med undersökningar av företag i EU (från tillverkare till detaljhandlare) för att granska deras uppfattning, vilket redan gjorts av vissa medlemsstater och frivilliga initiativ. Både erfarenheter och uppfattningar är viktiga faktorer som påverkar företagens beteende på den inre marknaden. Slutligen kommer kommissionen också att genomföra ekonomiska studier för att mäta konsekvenserna av de olika metoder som omfattas av nationella bestämmelser och av frivilliga initiativ på mikro- och makroekonomisk nivå.

Enligt de indikatorer som anges i konsekvensbedömningen kommer kommissionen att utvärdera strategins effektivitet, ändamålsenlighet, relevans, samstämmighet och mervärde på EU-nivå, samt eventuellt andra relevanta utvärderingskriterier, som nytta, fördelning, godtagbarhet eller samordning (med medlemsstaternas bestämmelser och frivillig självreglering). Dessa indikatorer kan ligga till grund för den utvärdering som ska läggas fram tidigast tre år efter det att direktivet börjat tillämpas, för att det ska finnas tillräckligt med tillgängliga uppgifter.

Det krävs inte någon genomförandeplan för detta direktiv, som har ett begränsat tillämpningsområde, inte medför en fullständig harmonisering och som inte medför särskilda problem när det gäller tekniska och tidsmässiga aspekter eller efterlevnaden. Dessutom föreskrivs det i själva direktivet flera stödåtgärder, som innebär att man inrättar en samarbetsmekanism mellan tillsynsmyndigheterna och en särskild webbplats för ändamålet.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Av de skäl som anges i avsnittet om genomförandeplaner kommer kommissionen inte att begära några förklarande dokument om införlivande från medlemsstaterna.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Förslaget till direktiv består av 14 artiklar.

I **artikel 1** fastställs syftet med direktivet, som är en partiell (minimal) harmonisering för att införa en miniminivå av skydd mot otillbörlig handelsmetoder i medlemsstaterna. Skyddet gäller endast för små och medelstora företag som är leverantörer i livsmedelskedjan, när de säljer till köpare som inte är små och medelstora företag.

I **artikel 2** definieras de termer som används återkommande i direktivet: ”köpare”, ”leverantör”, ”litet eller medelstort företag”, ”livsmedelsprodukter” och ”färsksvaror”. Definitionerna bidrar till att fastställa direktivets tillämpningsområde.

De produkter som omfattas av direktivet är ”livsmedel”, dvs. jordbruksråvaror som förtecknas i bilaga I till EUF-fördraget för användning som livsmedel, inklusive fiskeri- och vattenbruksprodukter samt bearbetade jordbruksprodukter för användning som livsmedel som inte förtecknas i bilaga I till EUF-fördraget.

Förhållandet mellan leverantörer och köpare, i kombination med den typ av produkter som valts, leder till åtgärder som omfattar hela livsmedelskedjan och som riktar in sig på otillbörliga handelsmetoder vilka kan slå tillbaka mot jordbrukarna i slutändan och direkt eller indirekt sätta press på dem. Skyddet omfattar små och medelstora företag som är jordbruksproducenter (inklusive deras producentorganisationer, t.ex. kooperativ) och andra små och medelstora företag som är leverantörer i livsmedelskedjan, medan reglerna om de otillbörliga handelsmetoderna begränsar beteendet för köpare som inte är små och medelstora företag.

I förslaget beaktas att otillbörliga handelsmetoder inte alltid fastslås i skriftliga avtal och att de i princip kan förekomma i alla skeden av en affärstransaktion mellan köpare och leverantör i livsmedelskedjan, även efter det att ett avtal har ingåtts.

Eftersom livsmedelskedjan består av sammanlänkade leverantörsförbindelser mellan olika led, och eftersom otillbörliga handelsmetoder som förekommer i ett senare led kan ha negativa konsekvenser för jordbruksproducenterna och livsmedelskedjans effektivitet i allmänhet, begränsas betydelsen av ”leverantör” inte till jordbruksproducenter och deras organisationer, utan omfattar alla leverantörer, alltså även tillverkare och distributör i livsmedelskedjans alla led, i den mån de är små och medelstora företag.

Särskilt tillverkningssektorn har en stor andel små och medelstora företag. När man fastställt direktivets omfattning har man beaktat att små och medelstora företag i mellanledet, som kanske inte kan skydda sig mot de otillbörliga handelsmetoder som används av köpare som är större företag, kan komma att lägga över kostnader som uppstår på grund av dessa metoder på sina egna leverantörer, dvs. jordbruksproducenterna. Dessutom kan leverantörer i tredjeländer åberopa förbudet om de säljer livsmedel till köpare inom EU.

I **artikel 3** förtecknas de otillbörliga handelsmetoder som förbjuds. I artikel 3.2 är förbudet beroende av parternas avtal, eftersom parterna är fria att avtala om att en handelsmetod som annars bedöms som otillbörlig ska användas, medan de inte har någon frihet att förhandla om handelsmetoderna i artikel 3.1, eftersom dessa är otillbörliga till sin natur.

Metoderna i artikel 3.1 omfattar förbudet för köparna att betala sina leverantörer senare än efter 30 dagar när det gäller en leverans av färskvaror. Bestämmelsen kommer att utgöra en *lex specialis* inom livsmedelssektorn enbart för bestämmelserna om betalningsvillkor i direktivet om sena betalningar, som är tillämpligt inom alla sektorer. Här ingår också förbudet att annullera en order av färskvaror med kort varsel samt ensidiga eller retroaktiva ändringar av villkoren i leverantörsavtal, eftersom dessa metoder innebär en orimlig riskfördelning till förmån för köparen, och eftersom de är uppenbart otillbörliga och bör förbjudas.

Andra metoder som är otillbörliga när de används utan avtal kan godtas och till och med medföra önskvärd effektivitet för båda parter om de omfattas av ett avtal. Dessa metoder bör därför omfattas av olika regler, så att det blir möjligt att tillåta effektivitetshöjande metoder som kan leda till rimliga leveranser och priser.

Avtalsvillkoren måste i sådana fall vara klara och otvetydiga. Ett vagt avtal som skulle göra det möjligt för den ena parten att senare avgöra villkoren skulle vara oförutsägbart, och därför går det inte att i efterhand godkänna villkoren och förhindra att metoden ses som otillbörlig.

I den här gruppen av metoder ingår också förbudet mot att returnera osålda eller kasserade produkter. Om leverantören betalar för att livsmedelsprodukterna ska lagras, visas eller förtecknas kan det ge effektivitetsvinster för båda parter. Detta gäller även säljfrämjande åtgärder och marknadsföring. Köparen måste på begäran förse leverantören med en kostnadsberäkning. Även när det gäller att marknadsföra, lagrhålla, visa eller förteckna produkterna måste köparen på begäran förse leverantören med en kostnadsberäkning.

Metoderna är godtagbara om parterna kommit överens dem och om objektiva och rimliga kostnadsberäkningar ligger till grund för betalningen för att lagring och förteckna produkterna. Det kan också vara effektivt om leverantörerna bidrar till säljfrämjande åtgärder eller till köparens marknadsföring, om båda parter har kommit överens om det.

Enligt **artikel 4** ska medlemsstaterna utse en behörig tillsynsmyndighet för de förbjudna otillbörliga handelsmetoderna. Befintliga tillsynsmyndigheter på exempelvis konkurrensområdet (nationella konkurrensmyndigheter) kan väljas som behörig myndighet för att uppnå stordriftsfördelar.

Artikel 5 behandlar klagomål och föreskriver att tillsynsmyndigheten ska kunna hantera konfidentiella klagomål och på begäran skydda den klagandes identitet. Även producentorganisationer och sammanslutningar av producentorganisationer bör ha möjlighet att lämna in klagomål till tillsynsmyndigheten, inte bara i egenskap av avtalspart, utan även som företrädare för medlemmars (eller en medlemsorganisations medlemmars) intressen, om dessa är små eller medelstora företag.

Enligt **artikel 6** ska tillsynsmyndigheterna ha nödvändiga befogenheter för att inleda en undersökning på eget initiativ eller på grundval av ett klagomål, för att samla in uppgifter, kräva att en överträdelse upphör och förelägga om böter och offentliggöra beslut, i avskräckande syfte.

I **artikel 7** föreskrivs samordning och samarbete mellan tillsynsmyndigheterna. Där ingår de årliga möten som kommissionen underlättar och de årsrapporter som tillsynsmyndigheterna kommer att lämna in. I den mån det är möjligt bör medlemsstaternas tillsynsmyndigheter bistå varandra i utredningarna.

I **artikel 8** i förslaget klargörs att medlemsstaterna kan föreskriva om ytterligare bestämmelser mot otillbörliga handelsmetoder som går utöver unionens minimikrav för unionens, så länge dessa bestämmelser respekterar reglerna för den inre marknaden.

I **artikel 9** fastställs medlemsstaternas rapporteringskyldighet. Enligt bestämmelsen kan kommissionen anta en genomförandeakt om rapportering där den kan ge användbara anvisningar.

I **artikel 10** föreskrivs det kommittéförfarande som kommer att bistå kommissionen i arbetet.

I **artikel 11** föreskrivs en utvärdering som kommissionen ska göra tidigast tre år efter det att direktivet har börjat tillämpas, samt en lägesrapport om införlivandet.

Bestämmelser om införlivandet av direktivet finns i **artikel 12**. Det rör sig om standardbestämmelser för direktiv.

Artikel 13 handlar om direktivets ikraftträdande. Slutligen anges i **artikel 14** att direktivet riktar sig till medlemsstaterna.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 43.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁷,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁸,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Sedan 2009 har tre av kommissionens meddelanden⁹ handlat om hur livsmedelskedjan fungerar, inklusive om de otillbörliga handelsmetoder som förekommer. Med otillbörliga handelsmetoder avses metoder som starkt avviker från god affärssed, som strider mot god tro och heder och som en handelspartner ensidigt påtvingar den andra parten. Kommissionen föreslog önskvärda egenskaper hos system för nationell och frivillig styrning för att hantera otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan. Medlemsstaternas rättsliga ramar och system för frivillig styrning har inte alla dessa egenskaper, vilket lett till att debatten om förekomsten av de otillbörliga handelsmetoderna fortsätter inom unionen.
- (2) I juni 2016 uppmanade Europaparlamentet kommissionen i en resolution¹⁰ att lägga fram ett förslag till unionslagstiftning om otillbörliga handelsmetoder. I december 2016 uppmanade rådet kommissionen att snabbt genomföra en konsekvensbedömning i syfte att föreslå unionslagstiftning eller icke-lagstiftande åtgärder för att motverka

⁷ EUT C [...], [...], s. [...].

⁸ EUT C [...], [...], s. [...].

⁹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén; En bättre fungerande livsmedelsförsörjningskedja i Europa, KOM(2009) 591.

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Bekämpning av otillbörliga affärsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan, COM(2014) 472 final.

Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om otillbörliga affärsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan, COM(2016) 32 final.

¹⁰ Europaparlamentets resolution av den 7 juni 2016 om otillbörliga affärsmetoder i livsmedelskedjan (2015/2065(INI)).

otillbörliga handelsmetoder¹¹. Kommissionen gjorde en konsekvensbedömning, som föregicks av ett offentligt samråd och ett antal riktade samråd.

- (3) Inom livsmedelskedjan är olika aktörer verksamma i olika led, inom produktion, förädling, saluföring, distribution av och detaljhandel med livsmedel. Kedjan är den i särklass viktigaste kanalen för att föra livsmedlen ”från jord till bord”. Aktörerna handlar med livsmedel, dvs. huvudsakligen de jordbruksråvaror, inklusive fiskeri- och vattenbruksprodukter, som förtecknas i bilaga I till EUF-fördraget för användning som livsmedel, samt andra livsmedel som inte förtecknas i bilagan men som framställs genom bearbetning av jordbruksprodukter.
- (4) Affärsrisker förekommer vid all ekonomisk verksamhet, men osäkerheten är särskilt stor i samband med jordbruksproduktionen, eftersom den är beroende av biologiska processer och av väderbetingelserna, och eftersom jordbruksprodukter i större eller mindre utsträckning är lättfördärliga och säsongsbetingade. Inom jordbrukspolitikerna, som numera är betydligt mer marknadsorienterad än tidigare, har skyddet mot otillbörliga handelsmetoder blivit viktigare för aktörerna i livsmedelskedjan och särskilt för jordbrukarna och deras organisationer.
- (5) Aktörerna varierar i antal och storlek i de olika leden i livsmedelskedjan. De har olika förhandlingspositioner eftersom koncentrationen av aktörer varierar, vilket kan leda till att företag genom otillbörliga handelsmetoder missbrukar sin förhandlingsposition. Otillbörliga handelsmetoder är ett problem särskilt för små och medelstora företag i livsmedelskedjan. Jordbruksföretag som levererar jordbruksråvaror är ofta små eller medelstora.
- (6) De flesta medlemsstaterna, men inte alla, har särskilda nationella bestämmelser som skyddar leverantörerna mot sådana otillbörliga handelsmetoder som förekommer mellan företag i livsmedelskedjan. Även när det är möjligt att klaga enligt avtalsrättsliga bestämmelser eller självregleringsinitiativ kan den klagandes rädsla för repressalier begränsa det praktiska värdet av dessa möjligheter. Vissa medlemsstater som har särskilda regler om otillbörliga handelsmetoder anförtror därför det praktiska genomförandet åt administrativa myndigheter. Medlemsstaternas regler om otillbörliga handelsmetoder, när det överhuvudtaget finns några, skiljer sig dock mycket från varandra.
- (7) En miniminivå för EU:s skydd mot vissa uppenbart otillbörliga handelsmetoder borde införas för att minska förekomsten av sådana metoder och för att bidra till att säkerställa en skälig levnadsstandard för jordbrukare. Det skulle gynna alla jordbruksproducenter och alla fysiska och juridiska personer som är livsmedelsleverantörer, inklusive producentorganisationer och sammanslutningar av producentorganisationer, om dessa uppfyller den definition av mikroföretag samt små och medelstora företag som anges i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG¹². Dessa små eller medelstora leverantörer är särskilt utsatta för otillbörliga handelsmetoder och det är störst risk för dem att deras ekonomiska bärkraft påverkas negativt. Eftersom den ekonomiska press som otillbörliga handelsmetoder medför för de små och medelstora företagen ofta förs vidare i kedjan och ytterst drabbar jordbruksproducenterna bör regler om otillbörliga handelsmetoder skydda även små och medelstora leverantörer i leden efter primärproduktionen. När man skyddar leverantörer i mellanledet bör man också undvika oavsiktliga

¹¹ [Rådets slutsatser](#) av den 12 december 2016, Förstärkt ställning för jordbrukare och en livsmedelskedja som fungerar bättre.

¹² EUT L 124, 20.5.2003, s. 36.

konsekvenser (särskilt omotiverade prishöjningar) som innebär att handeln omfördelas från jordbruksproducenterna och deras sammanslutningar som producerar bearbetade produkter till leverantörer som inte är skyddade.

- (8) Leverantörer i tredjeländer bör kunna lita till EU:s minimiskydd när de säljer livsmedel till köpare inom EU, för att inte skyddet för leverantörer inom unionen ska leda till oavsiktliga snedvridande effekter.
- (9) De relevanta bestämmelserna bör gälla för större aktörer i livsmedelskedjan, dvs. sådana som inte är små eller medelstora företag, eftersom de vanligen har en starkare förhandlingsposition när de handlar med små och medelstora leverantörer.
- (10) Eftersom de flesta medlemsstaterna redan har nationella bestämmelser om otillbörliga handelsmetoder, även om de skiljer sig åt, är det lämpligt att använda ett direktiv som instrument för att införa ett minimiskydd i unionslagstiftningen. Detta borde göra det möjligt för medlemsstaterna att införliva de relevanta bestämmelserna i sina nationella rättssystem så att de kan skapa ett sammanhållet system. Medlemsstaterna bör inte hindras från att anta och på sitt territorium tillämpa en strängare nationell lagstiftning för att skydda små och medelstora leverantörer och köpare mot sådana otillbörliga handelsmetoder som förekommer mellan företag i livsmedelskedjan, inom ramarna för unionslagstiftningen för den inre marknadens funktion.
- (11) Eftersom otillbörliga handelsmetoder kan förekomma vid alla stadier i försäljningen av ett livsmedel, dvs. före, under och efter själva försäljningstransaktionen, bör medlemsstaterna se till att bestämmelserna i detta direktiv gäller oberoende av när de förekommer.
- (12) När man ska avgöra om en viss handelsmetod kan anses vara otillbörlig är det viktigt att man inte begränsar användningen av sådana avtal mellan handelsparter som är rättvisa och som leder till ökad effektivitet. Det är därför lämpligt att skilja mellan metoder som klart och otvetydigt föreskrivs i leveransavtal mellan parterna och sådana som tillämpas efter att transaktionen har inletts och som inte på ett klart och otvetydigt sätt har överenskommit i förväg, så att man endast förbjuder ensidiga och retroaktiva ändringar av relevanta villkor i leveransavtalet. Vissa handelsmetoder anses dock vara otillbörliga till sin natur och parterna bör inte ha möjlighet att avtala om de ska tillämpas eller inte.
- (13) För att säkerställa ett effektivt genomförande av förbuden i direktivet bör medlemsstaterna utse en myndighet som ansvarar för genomförandet. Myndigheten bör kunna agera antingen på eget initiativ eller vid klagomål från de parter som drabbas av otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan. Om en klagande begärt att få vara anonym på grund av rädsla för repressalier bör medlemsstatens tillsynsmyndighet bevilja begäran.
- (14) Klagomål från producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer kan användas för att skydda identiteten för enskilda medlemmar i organisationen som är små eller medelstora leverantörer och som anser att de utsätts för otillbörliga handelsmetoder. Medlemsstaternas tillsynsmyndigheter bör därför kunna ta emot och agera efter klagomål från sådana enheter samtidigt som de skyddar den svarandes processuella rättigheter.
- (15) Medlemsstaternas tillsynsmyndigheter bör få de befogenheter som krävs för att effektivt kunna samla in fakta genom att begära in uppgifter. De bör också ha befogenhet att kräva att en förbjuden metod inte längre ska användas, om det skulle behövas. Möjligheten att använda avskräckande åtgärder, t.ex. böter och publicering

av resultaten från undersökningar, kan leda till att beteenden förändras och att parterna hittar administrativa lösningar, och bör därför ingå i tillsynsmyndigheternas befogenheter. Kommissionen och medlemsstaternas tillsynsmyndigheter bör ha ett nära samarbete för att säkerställa att de har samma inställning när det gäller tillämpningen av bestämmelserna i direktivet. Framför allt bör tillsynsmyndigheterna bistå varandra, t.ex. genom att utbyta information och att bistå varandra vid undersökningar som har en gränsöverskridande dimension.

- (16) För att underlätta ett effektivt genomförande bör kommissionen hjälpa till att anordna möten mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter, där de kan utbyta bästa praxis och relevant information. Kommissionen bör inrätta och underhålla en webbplats för att underlätta sådana utbyten.
- (17) Bestämmelserna i direktivet bör inte påverka möjligheten för medlemsstaterna att behålla bestämmelser som går längre eller att införa sådana bestämmelser i framtiden, inom ramarna för unionslagstiftningen för den inre marknadens funktion. Bestämmelserna skulle gälla parallellt med frivilliga åtgärder.
- (18) Kommissionen bör ha en överblick över medlemsstaternas genomförande av direktivet. Dessutom bör kommissionen kunna bedöma direktivets effektivitet. Medlemsstaternas tillsynsmyndigheter bör därför lämna in årliga rapporter till kommissionen. För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av rapporteringsskyldigheten bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011¹³. Kommittén för den samlade marknadsordningen inom jordbruket bör bistå kommissionen i detta förfarande.
- (19) För att strategin för otillbörliga handelsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan ska kunna genomföras effektivt bör kommissionen se över tillämpningen av direktivet och lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Vid översynen bör man också särskilt se om det vore berättigat att i framtiden även ge skydd åt små och medelstora köpare av livsmedelsprodukter i försörjningskedjan, utöver skyddet för små och medelstora leverantörer.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Genom detta direktiv inrättas en minimiförteckning över förbjudna otillbörliga handelsmetoder mellan köpare och leverantörer i livsmedelskedjan och minimiregler fastställs för genomförandet av förbuden och för samordningen mellan tillsynsmyndigheterna.
2. Direktivet är tillämpligt på vissa otillbörliga handelsmetoder som förekommer när en leverantör som är ett litet eller medelstort företag säljer livsmedelsprodukter till en köpare som inte är ett litet eller medelstort företag.
3. Direktivet ska tillämpas på leveransavtal som ingås efter det datum då de införlivandebestämmelser som avses i artikel 12.1 andra stycket börjar tillämpas.

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- a) *köpare*: varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som köper livsmedelsprodukter genom handel. Termen ”köpare” kan även omfatta en grupp av sådana fysiska eller juridiska personer.
- b) *leverantör*: varje jordbruksproducent eller fysisk eller juridisk person, oberoende av etableringsort, som säljer livsmedelsprodukter. Termen ”leverantör” kan även omfatta en grupp av sådana jordbruksproducenter eller sådana fysiska och juridiska personer, inklusive producentorganisationer och sammanslutningar av producentorganisationer.
- c) *litet eller medelstort företag*: ett företag i den mening som avses i den definition av mikroföretag samt små och medelstora som anges i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG¹⁴.
- d) *livsmedelsprodukter*: produkter som förtecknas i bilaga I till EUF-fördraget och som är avsedda för användning som livsmedel, samt produkter som inte förtecknas i bilagan men som framställs genom bearbetning av de produkterna för användning som livsmedel.
- e) *färskvaror*: livsmedelsprodukter som blir otjänliga som människoföda om de inte lagras, behandlas, förpackas eller på annat sätt skyddas från att fördärvas.

Artikel 3

Förbud mot otillbörliga handelsmetoder

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att följande handelsmetoder förbjuds:
 - a) En köpare betalar en leverantör för färskvaror senare än 30 kalenderdagar efter att ha fått leverantörens faktura eller senare än 30 kalenderdagar efter att ha tagit emot färskvarorna, beroende på vilket som inträffar sist. Förbudet ska inte påverka
 - följderna av sena betalningar och påföljderna enligt vad som fastställs i direktiv 2011/7/EU,
 - möjligheten för en köpare och en leverantör att komma överens om en värdefördelningsklausul i den mening som avses i artikel 172 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013¹⁵.

¹⁴ Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 671).

- b) En köpare annullerar sina order av färskvaror med så kort varsel att leverantören inte rimligen kan förväntas hitta något annat sätt att få avsättning för sina varor.
 - c) En köpare ändrar ensidigt och retroaktivt avtalsvillkoren i fråga om leveransintervall, leveranstid, leveransvolym, kvalitetskrav eller pris.
 - d) En leverantör betalar för det svinn som äger rum i köparens lokaler och som inte beror på leverantörens försumlighet eller fel.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att följande handelsmetoder förbjuds, om inte parterna klart och tydligt kommit överens om dem vid ingången av leveransavtalet.
- a) En köpare returnerar osålda varor till leverantören.
 - b) En köpare tar betalt av leverantören för att lagra, visa eller förteckna leverantörens livsmedelsprodukter.
 - c) En leverantör betalar för säljfrämjande åtgärder för livsmedelsprodukter som köparen säljer. Innan de säljfrämjande åtgärderna vidtas och om det är köparen som tar initiativet till dem, ska köparen ange under vilken tidsperiod åtgärderna ska genomföras och den förväntade mängd livsmedelsprodukter som kommer att beställas.
 - d) En leverantör betalar för köparens marknadsföring av livsmedelsprodukter.
3. Om köparen tar betalt för de situationer som beskrivs under punkt 2 b, c och d ska köparen, på leverantörens begäran, förse leverantören med en beräkning av betalningen per enhet eller sammanlagt, beroende på vad som är lämpligt, och när det gäller situationer som beskrivs i punkt 2 b och d även en kostnadsberäkning och underlaget för beräkningen.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de förbud som fastställs i punkterna 1 och 2 utgör överordnade tvingande bestämmelser som ska tillämpas i alla situationer som faller inom deras tillämpningsområde, oberoende av den lag som annars skulle tillämpas på leverantörsavtalet mellan parterna.

Artikel 4

Utsedd tillsynsmyndighet

Varje medlemsstat ska utse en myndighet som på nationell nivå ska genomföra de förbud som fastställs i artikel 3 (nedan kallad *tillsynsmyndighet*).

Artikel 5

Klagomål och sekretess

- 1. En leverantör ska lämna in sitt klagomål till tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där köparen som misstänks för förbjudna otillbörliga handelsmetoder är etablerad.
- 2. Producentorganisationer eller sammanslutningar av producentorganisationer vars medlemmar eller medlemsorganisationers medlemmar anser att de utsatts för förbjudna otillbörliga handelsmetoder ska ha rätt att lämna in klagomål.

3. Tillsynsmyndigheten ska, om den klagande så begär, sekretessbelägga den klagandes identitet och även andra uppgifter som den klagande anser inte bör röjas eftersom de skulle kunna skada dennes intressen. Den klagande ska ange vilka uppgifter det gäller vid en eventuell begäran om sekretess.
4. Om tillsynsmyndigheten anser att det inte finns tillräckliga grunder för att vidta åtgärder med anledning av klagomålet ska den informera den klagande om skälen till detta.

Artikel 6

Tillsynsmyndighetens befogenheter

Medlemsstaterna ska se till att tillsynsmyndigheten är väl utrustad och de ska tilldela den följande befogenheter:

- a) Att inleda och genomföra undersökningar på eget initiativ eller på grundval av ett klagomål.
- b) Att kräva att köpare och leverantörer lämnar alla de uppgifter som krävs för att en undersökning om förbjudna otillbörliga handelsmetoder ska kunna genomföras.
- c) Att fatta ett beslut i vilket en överträdelse av förbuden i artikel 3 konstateras och kräva att köparen upphör med den förbjudna handelsmetoden. Myndigheten får avstå från att fatta ett sådant beslut, om ett sådant beslut skulle riskera att avslöja den klagandes identitet eller andra uppgifter som den klagande anser inte bör röjas eftersom de kunde skada dennes intressen, under förutsättning att den klagande har angett vilka uppgifter det gäller i enlighet med artikel 5.3.
- d) Att förelägga böter för den som begått överträdelsen. Böterna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande med beaktande av överträdelsens art, varaktighet och omfattning.
- e) Att offentliggöra sina beslut avseende leden c och d.
- f) Att informera köpare och leverantörer om sin verksamhet genom årliga rapporter, där man bland annat redogör för antalet klagomål och antalet undersökningar som inletts och avslutats. Rapporterna ska innehålla en kort sammanfattning av föremålet för varje undersökning och av resultatet av den.

Artikel 7

Samarbete mellan tillsynsmyndigheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna samarbetar effektivt med varandra och att de bistår varandra i undersökningar som har en gränsöverskridande dimension.
2. Tillsynsmyndigheterna ska mötas en gång om året för att diskutera tillämpningen av direktivet på grundval av de årliga rapporter som avses i artikel 9.1 och bästa praxis på området. Kommissionen ska underlätta dessa möten.
3. Kommissionen ska inrätta och underhålla en webbplats där tillsynsmyndigheterna och kommissionen kan utbyta information, särskilt i samband med de årliga mötena.

Artikel 8

Nationella regler

Medlemsstaterna får föreskriva om regler avsedda att bekämpa otillbörliga handelsmetoder som går utöver dem som avses i artiklarna 3, 5, 6 och 7, under förutsättning att sådana nationella regler är förenliga med reglerna för den inre marknads funktion.

Artikel 9

Medlemsstaternas rapportering

1. Senast den 15 mars varje år ska medlemsstaterna sända en rapport till kommissionen om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan. Rapporten ska särskilt innehålla alla relevanta uppgifter om hur bestämmelserna enligt detta direktiv tillämpats och genomförts i medlemsstaten under föregående år.
2. Kommissionen får anta genomförandeakter i vilka fastställs
 - a) regler om de uppgifter som krävs för tillämpningen av punkt 1,
 - b) bestämmelser om hanteringen av de uppgifter som ska lämnas och regler om innehåll och form,
 - c) bestämmelser om hur uppgifter och handlingar ska överföras till eller göras tillgängliga för medlemsstater, internationella organisationer, behöriga myndigheter i tredjeländer eller allmänheten, med förbehåll för skydd av personuppgifter och för jordbruksproducenternas och företagens berättigade intresse av att skydda sina affärshemligheter.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 10.2.

Artikel 10

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av kommittén för den samlade marknadsordningen inom jordbruket, som inrättades genom artikel 229 i förordning (EU) nr 1308/2013. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 11

Utvärdering

1. Tidigast tre år efter den dag då detta direktiv börjar tillämpas ska kommissionen göra en utvärdering av direktivet och lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten inför Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

2. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter den behöver för att utarbeta rapporten.
3. Sex månader efter dagen för införlivandet av detta direktiv ska kommissionen lägga fram en lägesrapport om införlivandet och genomförandet inför Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

Artikel 12

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast sex månader efter detta direktivs ikraftträdande anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.
De skall tillämpa bestämmelserna från och med tolv månader efter ikraftträdandet av detta direktiv.
När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.
2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 13

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den femte dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 14

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

- 1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET**
 - 1.1. Förslagets eller initiativets beteckning
 - 1.2. Berörda politikområden
 - 1.3. Typ av förslag eller initiativ
 - 1.4. Mål
 - 1.5. Motivering till förslaget eller initiativet
 - 1.6. Tid under vilken åtgärden kommer att pågå respektive påverka resursanvändningen
 - 1.7. Planerad metod för genomförandet

- 2. FÖRVALTNING**
 - 2.1. Bestämmelser om uppföljning och rapportering
 - 2.2. Administrations- och kontrollsystem
 - 2.3. Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oegentligheter/oriktigheter

- 3. BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER AV FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET**
 - 3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och budgetrubriker i den årliga budgetens utgiftsdel
 - 3.2. Beräknad inverkan på utgifterna
 - 3.2.1. *Sammanfattning av den beräknade inverkan på utgifterna*
 - 3.2.2. *Beräknad inverkan på driftsanslagen*
 - 3.2.3. *Beräknad inverkan på anslag av administrativ natur*
 - 3.2.4. *Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen*
 - 3.2.5. *Bidrag från tredje part*
 - 3.3. Beräknad inverkan på inkomsterna

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

1.1. Förslagets eller initiativets beteckning

Europaparlamentets och rådets direktiv om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan

1.2. Berörda politikområden

Jordbrukspolitik
Konkurrenspolitik

1.3. Typ av förslag eller initiativ

Ny åtgärd

Ny åtgärd som bygger på ett pilotprojekt eller en förberedande åtgärd¹⁶

Befintlig åtgärd vars genomförande förlängs i tiden

Tidigare åtgärd som omformas till eller ersätts av en ny

1.4. Mål

1.4.1. *Fleråriga strategiska mål för kommissionen som förslaget eller initiativet är avsett att bidra till*

Förslaget syftar till att stävja otillbörliga handelsmetoder som beror på skillnader i förhandlingsposition inom livsmedelskedjan, i syfte att bidra till kommissionens fjärde prioritering, ”en fördjupad och mer rättvis inre marknad med en stärkt industribas”, som i den gemensamma jordbrukspolitiken formulerats som det allmänna målet med ”en hållbar livsmedelsproduktion”.

1.4.2. *Specifikt/specifika mål*

Specifikt mål nr...

Bibehålla marknadsstabilitet

Förbättra jordbruksproducenternas inkomster

Förbättra jordbrukets konkurrenskraft

¹⁶ I den mening som avses i artikel 54.2 a eller b i budgetförordningen.

1.4.3. Verkan eller resultat som förväntas

Beskriv den verkan som förslaget eller initiativet förväntas få på de mottagare eller den del av befolkningen som berörs.

1. Minska förekomsten av otillbörliga handelsmetoder

2. Bidra till lika konkurrensvillkor

3. Möjliggöra en effektiv prövning

Resultat: en bättre situation för jordbruksproducenterna i livsmedelskedjan har en positiv effekt på jordbruksproducenternas inkomster.

1.4.4. Indikatorer för bedömning av resultat eller verkan

Ange vilka indikatorer som ska användas för att följa upp hur förslaget eller initiativet genomförs.

Ad 1. Förekomst av var och en av de berörda otillbörliga handelsmetoder som deklarerats av företagen (andel företag som deklarerat, frekvens, uppfattad kostnad för de otillbörliga handelsmetoderna)

Ad 1. Företagens kostnader för att följa reglerna

Ad 1. Möjliga effekter av en omfördelning av handeln, till nackdel för de skyddade parterna

Ad 2. Anpassningen av hur reglerna för otillbörliga handelsmetoder tillämpas (t.ex. antal ändringar av nationella regler i syfte att jämka samman metoderna)

Ad 2. Antal rekommendationer om bästa praxis som antagits

Ad 2. Deklarerade administrativa kostnader för medlemsstaterna

Ad 2. Relativa förändringar i produktion och konsumentpriser

Ad 3. Antal klagomål som mottagits (anonyma eller inte)

Ad 3. Antal medlingsmöten, om tillämpligt

Ad 3. Antal utredningar som inletts (på eget initiativ eller på begäran)

Ad 3. Andel fall där man konstaterat en överträdelse

1.5. Motivering till förslaget eller initiativet

1.5.1. Behov som ska tillgodoses på kort eller lång sikt

Förslaget syftar till att begränsa förekomsten av otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan genom att säkerställa ett minimiskydd inom EU, genom en ram som förbjuder de värsta metoderna och som gör det möjligt att klaga. Genom att undanröja ett hinder för effektivitet skulle förslaget också förbättra livsmedelskedjans funktion i allmänhet.

1.5.2. Mervärdet av en åtgärd på unionsnivå (som kan beror på flera faktorer, t.ex. samordningsfördelar, rättssäkerhet, ökad effektivitet eller komplementaritet). Med "mervärdet av en åtgärd på unionsnivå" menas det värde en unionsinsats tillför som går utöver det värde som annars skulle ha skapats av enbart medlemsstaterna.

Skäl för åtgärder på europeisk nivå (i förhand)

Enligt artikel 39 i EUF-fördraget ska den gemensamma jordbrukspolitiken tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard. Enligt artikel 40 i EUF-fördraget ska den gemensamma marknadsorganisationen utesluta varje form av diskriminering mellan jordbruksproducenter. Enligt artikel 43 i EUF-fördraget ska den gemensamma organisationen tillförsäkra handeln inom unionen villkor som motsvarar dem som gäller på en nationell marknad.

De flesta medlemsstaterna införde regler för otillbörliga handelsmetoder, men de angriper problemen på olika sätt och deras åtgärder är inte harmoniserade. Medlemsstaterna saknar samordningsmekanismer och har heller inte några incitament att anpassa sig efter varandra. För att uppnå åtminstone ett minimiskydd mot otillbörliga handelsmetoder inom EU och säkerställa lika konkurrensvillkor för alla producenter behövs åtgärder på EU-nivå.

Förväntat mervärde för unionen (i efterhand)

Minimiskydd mot otillbörliga handelsmetoder i livsmedelskedjan i alla medlemsstater, vilket leder till att livsmedelskedjan blir effektivare och fungerar bättre. Lika konkurrensvillkor för jordbruksproducenter.

1.5.3. Huvudsakliga erfarenheter från liknande försök eller åtgärder

Köpare och leverantörer kan ha olika starka förhandlingspositioner, vilket kan leda till att otillbörliga handelsmetoder används. Dessa pressar de drabbade leverantörernas vinster och kan resultera i felaktig resursanvändning vilket minskar effektiviteten i livsmedelskedjan.

Leverantörer av jordbruksprodukter är särskilt utsatta, eftersom de ofta är beroende av större partner i livsmedelskedjans senare led för att deras produkter ska nå konsumenterna. Dessutom minskas deras manöverutrymme av att de har långa produktionscykler och av produkternas begränsade hållbarhet.

Det föreliggande förslaget är resultatet av en längre diskussion. År 2013 genomförde kommissionen ett offentligt samråd och 2016 efterlyste Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén åtgärder mot otillbörliga handelsmetoder.

1.5.4. Förenlighet med andra finansieringsformer och eventuella synergieffekter

Förslaget kompletterar befintliga EU-regler om otillbörliga handelsmetoder mellan företag och konsument. Hittills finns det inte några övergripande EU-regler om otillbörliga handelsmetoder mellan företag. Förslaget kompletterar även andra områden av betydelse för aktörerna där det redan finns gemensamma bestämmelser, t.ex. konkurrens, statligt stöd och handelsnormer.

1.6. Tid under vilken åtgärden kommer att pågå respektive påverka resursanvändningen

Förslag eller initiativ som pågår under en **begränsad tid**

– Förslaget eller initiativet ska gälla från [den DD/MM]ÅÅÅÅ till [den DD/MM]ÅÅÅÅ.

– Det påverkar resursanvändningen från ÅÅÅÅ till ÅÅÅÅ.

X Förslag eller initiativ som pågår under en **obegränsad tid**

– Efter en inledande period ÅÅÅÅ–ÅÅÅÅ,

– beräknas genomförandetakten nå en stabil nivå.

1.7. Planerad metod för genomförandet¹⁷

X **Direkt förvaltning** som sköts av kommissionen

– X inom dess avdelningar, vilket också inbegriper personalen vid unionens delegationer

– via genomförandeorgan

Delad förvaltning med medlemsstaterna

Indirekt förvaltning genom att uppgifter som ingår i budgetgenomförandet delegeras till:

– tredjeländer eller organ som de har utsett

– internationella organisationer och organ kopplade till dem (ange vilka)

– EIB och Europeiska investeringsfonden

– organ som avses i artiklarna 208 och 209 i budgetförordningen

– offentlighetsrättsliga organ

– privaträttsliga organ som anförtrotts uppgifter som faller inom offentlig förvaltning och som lämnat tillräckliga ekonomiska garantier

– organ som omfattas av privaträtten i en medlemsstat, som anförtrotts genomförandet av ett offentlig-privat partnerskap och som lämnat tillräckliga ekonomiska garantier

– personer som anförtrotts ansvaret för genomförandet av särskilda åtgärder inom Gusp som följer av avdelning V i fördraget om Europeiska unionen och som anges i den grundläggande rättsakten

– *Vid fler än en metod, ange kompletterande uppgifter under "Anmärkningar".*

Anmärkningar

¹⁷ Närmare förklaringar av de olika metoderna för genomförande med hänvisningar till respektive bestämmelser i budgetförordningen återfinns på BudgWeb:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. FÖRVALTNING

2.1. Bestämmelser om uppföljning och rapportering

Anges intervall och andra villkor för sådana åtgärder:

En gång per år.

Medlemsstaterna ska senast den 15 mars varje år lämna årsrapporter till Europeiska kommissionen genom ett it-system. Rapporterna ska särskilt innehålla alla relevanta uppgifter om hur bestämmelserna i direktivet har tillämpats och genomförts.

2.2. Administrations- och kontrollsystem

2.2.1. *Motivering av den genomförandemetod, de finansieringsmekanismer, de betalningsvillkor och den kontrollstrategi som föreslås*

De allmänna risker man kan se när det gäller de bestämmelserna i förslaget gäller förslagets effektivitet och inte EU:s utgifter, eftersom det är relativt obetydliga belopp som berörs.

Riskerna kan kopplas till brister hos tillsynsmyndigheterna, bl.a. vad gäller hanteringen av klagomål och sekretess, medlemsstaternas rapportering och kommissionens övervakning.

Årsrapporterna, det årliga mötet och den särskilda webbplatsen bör göra det möjligt att följa upp genomförandet av direktivet i medlemsstaterna.

2.2.2. *Uppgifter om identifierade risker och om det interna kontrollsystem som inrättats för att begränsa riskerna*

De utgifter som uppstår genom detta förslag ska genomföras av kommissionen under direkt förvaltning, i enlighet med den princip som anges i artikel 32 i förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget (nedan kallad *budgetförordningen*).

I enlighet med budgetförordningen har generaldirektören för jordbruk och landsbygdsutveckling infört den organisatoriska struktur och de interna kontrollprocesser som behövs för att uppnå de politiska målen och kontrollmålen, i överensstämmelse med de interna kontrollstandarder som antagits av kommissionen och med beaktande av riskerna förknippade med den miljö i vilken politiken förs.

2.2.3. *Beräkning och motivering av kontrollernas kostnadseffektivitet (dvs. förhållandet mellan kostnaden för kontrollerna och värdet av de medel som förvaltas) och en bedömning av den förväntade risken för fel (vid betalning och vid avslutande)*

Kontrollerna av att betalningarna enligt det nya direktivet är lagliga och korrekta kommer att omfattas av de befintliga bestämmelserna för direkt förvaltning i kommissionen.

De utgifter som uppstår genom förslaget kommer inte att leda till en högre felprocent för Europeiska garantifonden för jordbruket, med tanke på de obetydliga belopp det rör sig om och genomförandemetoden (direkt förvaltning).

2.3. Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oegentligheter/oriktigheter

Beskriv befintliga eller planerade förebyggande åtgärder, t.ex. från strategin mot bedrägerier.

När åtgärder som finansieras inom ramen för detta direktiv genomförs ska kommissionen på lämpligt sätt säkerställa att unionens ekonomiska intressen skyddas genom förebyggande åtgärder mot bedrägeri, korruption och all annan olaglig verksamhet, effektiva kontroller och, där oegentligheter uppdagats, med återbetalning av belopp som betalats ut på felaktiga grunder och, i förekommande fall, med effektiva, proportionella och avskräckande påföljder i enlighet med artikel 325 i EUF-fördraget, med rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och med avdelning IV i budgetförordningen för unionens allmänna budget.

Kommissionen eller dess företrädare och revisionsrätten ska ha befogenhet att granska handlingar och utföra kontroller på plats hos alla uppdragstagare och underleverantörer som mottagit medel från unionen. Olaf ska ha rätt att göra kontroller på plats och inspektioner hos ekonomiska aktörer som direkt eller indirekt berörs av finansieringen, i enlighet med förfarandena i rådets förordning (EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier. Beslut, avtal och kontrakt som följer av genomförandet av direktivet ska uttryckligen ge kommissionen, inklusive Olaf, och revisionsrätten rätt att utföra sådana revisioner, kontroller på plats och inspektioner.

3. BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER AV FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och budgetrubriker i den årliga budgetens utgiftsdel

- Befintliga budgetrubriker (även kallade ”budgetposter”)

Redovisa enligt de berörda rubrikerna i den fleråriga budgetramen i nummerföljd

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetrubrik	Typ av anslag	Bidrag			
	Rubrik 2 Hållbar tillväxt: naturresurser Rubrik 5 Administration	Diff./Icke-diff. ¹⁸	från Eftaländer ¹⁹	från kandidatländer ²⁰	från tredje-länder	enligt artikel 21.2 b i budgetförordningen
	05 01 02 11 – Extern personal och övriga administrativa utgifter på politikområdet jordbruk och landsbygdsutveckling – Andra administrativa utgifter 05 08 09 – Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) – Operativt tekniskt stöd	Icke-diff.	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ

¹⁸ Differentierade respektive icke-differentierade anslag.

¹⁹ Efta: Europeiska frihandelssammanslutningen.

²⁰ Kandidatländer och i förekommande fall potentiella kandidatländer i västra Balkan.

3.2. Beräknad inverkan på utgifterna

3.2.1. Sammanfattning av den beräknade inverkan på utgifterna

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Rubrik i den fleråriga budgetramen	2	Hållbar tillväxt: naturresurser
---	---	---------------------------------

GD AGRI			År 2020 ²¹	År 2021	År 2022	År 2023	För in så många år som behövs för att redovisa inverkan på resursanvändningen (jfr punkt 1.6)	TOTALT
• Driftsanslag								
05 08 09 – Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) – Operativt tekniskt stöd	Åtaganden	(1)	0,05	0,05	0,05	0,05	Så länge direktivet är i kraft	Ska indexregleras
	Betalningar	(2)	0,05	0,05	0,05	0,05	Så länge direktivet är i kraft	Ska indexregleras
Anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för vissa operativa program ²²								
		(3)	-	-	-	-		
TOTALA anslag för GD AGRI	Åtaganden	=1+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Så länge direktivet är i kraft	Ska indexregleras
	Betalningar	=2+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Så länge direktivet är i kraft	Ska indexregleras

²¹ År 2020 är det år då förslaget eller initiativet ska börja genomföras.

²² Detta avser tekniskt eller administrativt stöd för genomförandet av vissa av Europeiska unionens program och åtgärder (tidigare s.k. BA-poster) samt indirekta och direkta forskningsåtgärder.

• TOTALA driftsanslag	Åtaganden	(4)	0,05	0,05	0,05	0,05	Så länge direktivet är i kraft			Ska indexregleras
	Betalningar	(5)	0,05	0,05	0,05	0,05	Så länge direktivet är i kraft			Ska indexregleras
• TOTALA anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för vissa operativa program		(6)	-	-	-	-				
TOTALA anslag för RUBRIK 2 i den fleråriga budgetramen	Åtaganden	=4+ 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Så länge direktivet är i kraft			Ska indexregleras
	Betalningar	=5+ 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Så länge direktivet är i kraft			Ska indexregleras

Rubrik i den fleråriga budgetramen	5	”Administrativa utgifter”
---	----------	---------------------------

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

		År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	För in så många år som behövs för att redovisa inverkan på resursanvändningen (jfr punkt 1.6)	TOTALT
GD AGRI							
• Personalresurser		0,215	0,215	0,215	0,215	Så länge direktivet är i kraft	Ska indexregleras
• Övriga administrativa utgifter (ett möte per år med experter från tillsynsmyndigheterna)		0,017	0,017	0,017	0,017	Så länge direktivet är i kraft	Ska indexregleras
GD AGRI TOTALT	Anslag	0,232	0,232	0,232	0,232	0,232	Ska indexregleras

TOTALA anslag för RUBRIK 5 i den fleråriga budgetramen	(summa åtaganden = summa betalningar)	0,232	0,232	0,232	0,232	0,23	Ska indexregleras
--	--	-------	-------	-------	-------	------	-------------------

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

		År 2020 ²³	År 2021	År 2022	År 2023	För in så många år som behövs för att redovisa inverkan på resursanvändningen (jfr punkt 1.6)	TOTALT
TOTALA anslag för RUBRIKERNÄ 1–5 i den fleråriga budgetramen	Åtaganden	0,282	0,282	0,282	0,282	Så länge direktivet är i kraft	Ska indexregleras
	Betalningar	0,282	0,282	0,282	0,282	Så länge direktivet är i kraft	Ska indexregleras

²³ 2020 är det år då förslaget eller initiativet ska börja genomföras.

3.2.2. Beräknad inverkan på driftsanslagen

- Förslaget/initiativet kräver inte att driftsanslag tas i anspråk
- Förslaget/initiativet kräver att driftsanslag tas i anspråk enligt följande:

Åtagandebemyndiganden i miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

Mål- och resultatbeteckning ↓			År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	För in så många år som behövs för att redovisa inverkan på resursanvändningen (jfr punkt 1.6)										TOTALT			
	RESULTAT																			
	Typ ²⁴	Gomsnittliga kostnader	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Totalt antal	Total kostnad
För alla de tre SPECIFIKA MÅLEN ²⁵																				
Inrättande och underhåll av en webbplats	Användning av webbplats	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Så länge direktivet är i kraft							Ska indexregleras		
Delsumma för de specifika målen			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Så länge direktivet är i kraft							Ska indexregleras		
TOTALA KOSTNADER			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Så länge direktivet är i kraft							Ska indexregleras		

²⁴ Resultaten som ska anges är produkter eller tjänster som levererats (t.ex. antal studentutbyten som har finansierats eller antal kilometer väg som har byggts).

²⁵ Mål som redovisats under punkt 1.4.2: Specifikt/specifika mål ... Webbplatsen är avsedd för informationsutbyte mellan medlemsstaternas myndigheter och kommissionens avdelningar, och bidrar på så sätt till att förbättra jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan i EU genom att förbättra deras konkurrenskraft, öka deras inkomster och upprätthålla marknadsstabiliteten.

3.2.3. Beräknad inverkan på anslag av administrativ natur

3.2.3.1. Sammanfattning

- Förslaget/initiativet kräver inte att anslag av administrativ natur tas i anspråk
- Förslaget/initiativet kräver att anslag av administrativ natur tas i anspråk enligt följande:

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

	År ²⁶ 2020	År 2021	År 2022	År 2023	För in så många år som behövs för att redovisa inverkan på resursanvändningen (jfr punkt 1.6)	TOTALT
--	--------------------------	------------	------------	------------	---	--------

RUBRIK 5 i den fleråriga budgetramen							
Personalresurser	0,215	0,215	0,215	0,215	Så länge direktivet är i kraft		Ska indexregle ras
Övriga administrativa utgifter	0,017	0,017	0,017	0,017	Så länge direktivet är i kraft		Ska indexregle ras
Delsumma RUBRIK 5 i den fleråriga budgetramen	0,232	0,232	0,232	0,232		0,232	Ska indexregle ras

Belopp utanför RUBRIK 5²⁷ i den fleråriga budgetramen							
Personalresurser							
Övriga utgifter av administrativ natur							
Delsumma för belopp utanför RUBRIK 5 i den fleråriga budgetramen							

TOTALT	0,232	0,232	0,232	0,232		0,232	Ska indexregle ras
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------	-----------------------------------

Personalbehov och andra administrativa kostnader ska täckas genom anslag från det generaldirektorat som redan har avdelats för att förvalta åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av personal inom generaldirektoratet, om så krävs kompletterad med ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

²⁶

Med år n avses det år då förslaget eller initiativet ska börja genomföras.

²⁷

Detta avser tekniskt eller administrativt stöd för genomförandet av vissa av Europeiska unionens program och åtgärder (tidigare s.k. BA-poster) samt indirekta och direkta forskningsåtgärder.

3.2.3.2. Beräknat personalbehov

- Förslaget/initiativet kräver inte att personalresurser tas i anspråk
- Förslaget/initiativet kräver att personalresurser tas i anspråk enligt följande:

Beräkningarna ska anges i heltidsekvivalenter

	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	För in så många år som behövs för att redovisa inverkan på resursanvändningen (jfr punkt 1.6)		
• Tjänster som tas upp i tjänsteförteckningen (tjänstemän och tillfälligt anställda)							
05 01 01 01 (vid huvudkontoret eller vid kommissionens kontor i medlemsstaterna)	1,5	1,5	1,5	1,5	Så länge direktivet är i kraft		
XX 01 01 02 (vid delegationer)							
XX 01 05 01 (indirekta forskningsåtgärder)							
10 01 05 01 (direkta forskningsåtgärder)							
• Extern personal (i heltidsekvivalenter)²⁸							
XX 01 02 01 (kontraktanställda, nationella experter och vikarier finansierade genom ramanslaget)							
XX 01 02 02 (kontraktanställda, lokalanställda, nationella experter, vikarier och unga experter som tjänstgör vid delegationerna)							
XX 01 04 yy²⁹	– vid huvudkontoret						
	– vid delegationer						
XX 01 05 02 (kontraktanställda, nationella experter och vikarier som arbetar med indirekta forskningsåtgärder)							
10 01 05 02 (kontraktanställda, vikarier och nationella experter som arbetar med direkta forskningsåtgärder)							
Annan budgetrubrik (ange vilken)							
TOTALT	1,5	1,5	1,5	1,5	Så länge direktivet är i kraft		

XX motsvarar det politikområde eller den avdelning i budgeten som avses.

Personalbehoven ska täckas med personal inom generaldirektoratet som redan har avdelats för att förvalta åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av personal inom generaldirektoratet, om så krävs kompletterad med ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

Beskrivning av arbetsuppgifter:

Tjänstemän och tillfälligt anställda	3 AD-tjänstemän på deltid (50 %)
Extern personal	

3.2.4. Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen

- Förslaget/initiativet är förenligt med den gällande fleråriga budgetramen

²⁸ [Denna fotnot förklarar vissa initialförkortningar som inte används i den svenska versionen].

²⁹ Särskilt tak för finansiering av extern personal genom driftsanslag (tidigare s.k. BA-poster).

- Förslaget/initiativet kräver omfördelningar under den berörda rubriken i den fleråriga budgetramen
- Förslaget/initiativet förutsätter att flexibilitetsmekanismen utnyttjas eller att den fleråriga budgetramen revideras.

3.2.5. *Bidrag från tredje part*

- Det ingår inga bidrag från tredje part i det aktuella förslaget eller initiativet

3.3. Beräknad inverkan på inkomsterna

- X Förslaget/initiativet påverkar inte budgetens inkomstsida.